

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд на тема: „Въздействие на активните политики и програми върху пазара на труда“, разработен от Венелин Кръстев Терзиев, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Международна икономика и политика“ на Факултет „МИА“ при ВСУ „Ч. Храбър“ по шифър 05.02.01. Политическа икономика.

Изготвил: доц. д-р Бояна Боянова Димитрова, преподавател в катедра „Маркетинг и туризъм“ на Стопански факултет при Великотърновски университет „Св.св.Кирил и Методий“- гр.Велико Търново.

Обща информация. Общо представяне на дисертационния труд. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд и мнение относно коректността на автореферата на дисертацията.

Представеният дисертационен труд на тема: „Въздействие на активните политики и програми върху пазара на труда“ е в общ обем от 346 страници. В структурно отношение дисертацията на докторанта на самостоятелна подготовка Венелин Кръстев Терзиев включва заглавна страница, съдържание, описание на приложенията, представяне на използваните съкращения, въведение, изложение в три глави, подробна библиография по темата, както и 70 приложения, групирани в съответствие с трите глави. Като обем разработката удовлетворява изискванията за дисертационен труд и като брой страници и като структура, логическа обвързаност и степен на разработеност на проблема.

Представеното въведение изяснява целта, задачите, методиката и инструментариума на изследването. Задачите, заложи в въведението предполагат теоретична обосновка на проблемите, свързани с трудовия пазар в Република България, подбор и апробиране на методи за изследване на социалната ефективност на активните политики и програми за насърчаване на заетостта в България.

Използвани са класическите методи за анализ и оценка на пазарните структури, като класическите, кейнсианските и неоконсервативните подходи в анализа на пазара на труда. Наред с тези методи за изследване и оценка на трудовия пазар са използвани и аналитични методи от областта на политическата икономика, икономиката на труда и социологията и по-конкретно активните модели на социални програми.

Този подход определено е приносен момент в изследването и анализа на пазарните трансформации в сферата на пазара на труда в България.

Приносните моменти в дисертационния труд могат да се търсят в следните насоки:

Моето впечатление от тази разработката е силно позитивно, като могат да се представят следните силни страни на дисертацията:

1.Използваният научен апарат е на много високо ниво, като е представена работа с много литературни източници и използването на голям набор от документални и научни източници за обработка на емпиричната информация.

2.Отлично познаване на теорията и практиката по проблематиката на пазара на труда, като автора има десетки научни статии, участия в международни и национални научни конференции през последните години, включително издадени учебници и учебни помагала.

3.Г-н Венелин Терзиев демонстрира и умение да си служи със специализираната лексика в областта на политиките по отношение на безработицата и заетостта, както и в областта на икономиката на пазара на труда, и общо в областта на микро и макроикономическия анализ.

4.Дисертацията се характеризира с подробно и добре структурирано изложение. Много добре структурираните изследователски модели и алгоритми, както и възможните варианти и сценарии за реализация на активна политика по заетостта са явна демонстрация на уменията да работи и използва подобен вид научни подходи.

5.Дисертационния труд притежава и една изключително подробна библиография по изследвания проблем. От използваните източници, включени в библиографията на дисертацията - общо 238 на брой.

6.Приложенията към дисертацията са много подробни, обстояни и най-вече многобройни, които добре илюстрират изложените тези в трите глави. Представени са 46 таблици и множество фигури.

Идентифициране и оценяване на научните и научно – приложните приноси в дисертационния труд.

Научните и научно-приложните приноси са дефинирани в следните основни насоки:

1.Извършено е едно цялостно изследване и анализ на състоянието и трансформациите в основните обществени системи на социално включване и социална сигурност на населението, и по конкретно на пазара на труда в периода на преход от 1990г. до 2013г., като е направен обстоен теоретичен анализ на основните характеристики, профил и параметри на системата на пазара на труда с икономическото развитие, емперичен анализ на промените в параметрите в разглеждания етап на икономическо развитие, както и оценка на адекватността или неадекватността на провежданата социална политика в променящите се икономически условия, по отношение на базработицата и заетостта.

2.На основата на оригиналното научно изследване и анализ са установени основните предпочитания на безработните лица в трудоспособна възраст, получаващи месечни социални помощи, към трансформирането на социалните помощи в доходи от труд, както и е определено отношението на основните институционални звена, провеждащи държавната социална политика по отношението на заетостта и безработицата, а също така и отношението на НПО към програмите за заетост и тяхната готовност за разпределение на функциите между държавата, общините и НПО при осъществяването на функциониращите програми и мерки на пазара на труда.

3.Извършено е комплексно изследване на националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“, като са определени нейните основни недостатъци при различните стадии: на разработка и на реализация. Разработена е работна система от показатели и индикатори, които позволяват да се определи степента на ефективност от дейността на държавните социални служби в тяхното интегрално значение при отчитане динамичните взаимозависимости в измененията между вътрешната и външната среда. Формирана е система от критерии и оценки за икономическата и социалната ефективност по нейните функционални съставляващи.

4.Дефинирани са факторите, които са пречка за ефективното въздействие на активните политики, включително програми и мерки на пазара на труда, като са обосновани няколко групи препоръки с практико-приложен аспект при осъществяването на активната политика на пазара на труда.

Заключение

Всичко това ми позволява дисертационният труд на Венелин Кръстев Терзиев да се приеме като завършена дисертация, отговаряща на установените формални критерии.

Представената дисертация е разработена професионално, компетентно и съдържа както научно-теоретични, така и научно-приложни приноси. Личните ми впечатления от автора са много добри, като това ми позволява да формулирам лесно предложението си към Научното жури към ВСУ „Черноризец Храбър“, защото става дума за един безспорен кандидат за образователната и научна степен „доктор“.

Давам своята позитивна оценка за да се присъди образователната и научна степен „доктор“ на автора на дисертационния труд - Венелин Кръстев Терзиев.

Съгласно изискванията на чл.10, ал.1 от Глава втора на Закона развитие на академичния състав на Република България в качеството си на член на Начното жури, съгласно заповед № 1980 от 02.06.2014 г. на ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“, гр.Варна давам **положителна оценка** на дисертационния труд на Венелин Кръстев Терзиев. С убеденост предлагам на членовете на Научното жури, определено от ръководството на ВСУ „Черноризец Храбър“ да подкрепят избора на г-н Венелин Кръстев Терзиев за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в научно направление 3.8 Икономика, научна специалност „Политическа икономия“, съгласно разпоредбите на Глава втора от Закона развитие на академичния състав на Република България.

06.06.2014г.
гр.Велико Търново

Подпис:

доц. д-р Бояна Боянова Димитрова